

Les a lesní hospodářství ČR v kontextu světového lesnictví (2019) – vybrané ukazatele

- a) **Objem hrubého domácího produktu (HDP) ČR** = 5640 miliard Kč = 100 % HDP ČR
- b) **Podíl odvětví lesního hospodářství** odpovídá 0,5 % HDP ČR. Pro porovnání ekonomické váhy lesního hospodářství - zemědělství 1,5 %, stavebnictví 6 %, průmysl 30 %, služby 62 %.

Výrazný je nepoměr mezi nízkou ekonomickou váhou lesnictví a mnohostranným významem tohoto odvětví pro život každého z nás (vodohospodářská funkce, půdoochranná funkce, zdravotní a rekreační funkce, omezování prašnosti a hlučnosti prostředí, ...)!!! Vzpomeňme na plné lesy lidí, při koronavirové karanténě na jaře 2020. **Tyto „mimoprodukční služby lesa“ člověku bohužel nejsou zpoplatněny.**

- c) **Vlastnická struktura lesa:**

plocha tzv. **porostní půdy** (tzn. lesa) je **2 600 000 ha** tj. **1/3 plochy ČR**,

z toho vlastní:

stát	54 % ,
fyzické osoby	19 % ,
obce a města	17 % ,
círky	5 % ,
právníky osoby (firmy)	3 % ,
lesní družstva, kraje	1 % *

(*např. školní polesí ČLA Trutnov vlastní Královéhradecký kraj a naší škole je svěřeno právo hospodaření)

(pozn. procentní hodnoty jsou zaokrouhleny, proto součet nevychází 100 %)

- d) **Vývoj plochy lesa** – výměra lesa v českých zemích **od druhé poloviny 19. století stále roste. Nic na tom nezmění ani současná katastrofální kůrovcová kalamita – lesní porosty znovu obnovíme.**

- e)

Druhové složení porostů		
Dřevina	Původní podíl bez vlivu hospodaření	Současný podíl
Smrk ztepilý	11 %	49,5 % - nastal historický pokles pod 50 %
Borovice lesní	4 %	16 %
Modřín opadavý	0 %	4 %
Jedle bělokorá	20 %	1 %
Ostatní jehličnaté	0,3 %	0,3 %
Duby	20 %	7,5 %
Buk lesní	40 %	9 % - za posledních 20 let přibyla 3 % BK
Bříza	0,7 %	3 %
Ostatní listnaté	4 %	9 %

f) **Celkové zásoby dřeva:**

1930 = 307 000 000 m³ bez kůry

2000 = 630 000 000 m³ bez kůry

2019 = **707 000 000 m³ bez kůry**

(pozn. Ne všechny zásoby dřeva jsou dostupné pro těžbu dříví – např. zvláště chráněná území apod.)

g) **Průměrná zásoba dřeva na 1ha (včetně holin) – 270 m³**

h) **Celkový průměrný přírůst dřeva za rok – 7,0 m³ *ha⁻¹**

i) **Věkové složení porostů:**

průměrný věk porostů je 65 let,

průměrné obmýtí je 115 let.

Věková struktura porostů je nerovnoměrná.

Mnoho přestárých porostů (přes 120 let). Nedostatek lesů mladších 60 let způsobí v budoucnu výrazné snížení těžebních možností! Tento stav se vytvořil zejména z důvodu **mnoho nahodilých těžeb**, což způsobilo, že mýtní porosty se těžily nedostatečně. Svůj vliv má i **odsouváním obnovy ekonomicky neatraktivních, méně přístupných nebo méně kvalitních mýtních porostů v lesích hospodářských.**

j) **Těžba na 1 ha a rok:**

12 m³ (porovnejte s hodnotou celkového průměrného přírůstu dřeva za rok, tedy 7,0 m³ *ha⁻¹).

Většina evropských zemí jde cestou ponechání určité nedotěžené rezervy z ročního přírůstu. Stejný princip byl dlouhodobě dodržován i v ČR. Vlivem kalamity bohužel těžíme od roku 2018 více dřeva, než nám přirůstá.

k) **Celková roční těžba dřeva:**

32 milionů m³ (těžby vlivem kalamit rostou – 95 % všech těžeb jsou těžby nahodilé!!!).

Podíl těžby listnaté jen 4 %.

Pro srovnání - dlouhodobé „předkalamitní“ roční těžby činily cca 15-16 milionů m³.

l) **Průměrné zpeněžení dříví u listnáčů v rozmezí 1100 – 17 000 Kč/m³ (min. palivo – dubové výřezy I. třídy jakosti)**

m) **Průměrné zpeněžení dříví u jehličnanů v rozmezí 580 – 2 600 Kč/m³ (palivo – SM výřezy II. třídy jakosti)**

Průměrné ceny sortimentu **smrk III A/B** (tj. kulatina pro pilařské zpracování) **1550 Kč/m³** (o 300 Kč/m³ méně než 2018).

n) **Obnova lesa:**

na celkové ploše cca 34 000 ha (před kůrovcovou kalamitou cca 25 000 ha ročně),

podíl přirozené obnovy se v posledních letech pohybuje mezi 15 - 18 %,

podíl dřevin při umělé obnově v poměru 51 % listnáčů ku 49 % jehličnanů

o) Školkařství:

produkční plocha lesních školek je cca 1500 ha

roční výroba sazenic dosáhla 210 000 000 ks (75 000 000 jehličnaté / 135 000 000 listnaté)

p) Výchova porostů:

plocha prořezávek cca 35 000 ha

plocha probírek cca 50 000 ha

q) Zaměstnanost v LH:

celkem v LH 13 600 pracovníků, z toho:

6200 soukromé firmy,

5300 státní firmy,

2100 obce a města.

r) Podíl lesů v ČR na celosvětové ploše:

Rusko = 20 %,

Brazílie = 12 %,

Kanada = 9 %,

USA = 8 %,

Čína = 5 %

... ČR = 0,067 % (ze světového hlediska zcela zanedbatelné číslo)

s) Vývoj plochy lesa ve světě:

lesy pokrývají 31 % souše (ale jen necelá polovina z toho jsou klasické zapojené lesy, jak je známe u nás).

Od roku 1990 bylo z různých důvodů ztraceno zhruba 420 milionů hektarů lesa.

V posledních 10 letech **klesala celosvětová výměra lesa o 10 milionů ha ročně – to je cca 1,3 x plocha České republiky.**

V zemích EU naopak lesnatost dlouhodobě vzrůstá.

Zdroje:

[*Analýza vývoje ekonomiky ČR duben 2020 \(MPO ČR\)*](#)

[*Výhled české ekonomiky pro rok 2020: Nejistá sezóna \(Deloitte\)*](#)

[*Zpráva o stavu lesa a lesního hospodářství 2019 \(Mze ČR\)*](#)

[*State of the world's forests 2020 \(FAO\)*](#)